
Univerzity se mají proměnit ve firmy

Univerzity se mají proměnit ve firmy

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

2.5.2008, autor: Petra Benešová

* Školy budou více řídit lidé z byznysu * »Americký model« má přinést peníze

PRAHA, 2. 5. 2008

České vysoké školy by měly brzy mnohem víc připomínat firmy: řídily by je správní rady, kde budou sedět kromě uznávaných vědců i zástupci měst a byznysmeni. Ti by měli tlačit na lepší výsledky školy a do zkosnatělých institucí přivést více soukromých peněz.

S největší proměnou od roku 1989, která by měla začít do dvou let, počítá Bílá kniha - rozsáhlý materiál ministerstva školství, který plánuje i půjčky pro studenty, spoření, školné a reformu vědy.

»Školy se musí více otevřít a spolupracovat s byznysem. Jedině tak můžeme konkurovat i zahraničí,« říká jeden z autorů Bílé knihy František Ježek.

Rektor - najatý manažer

Pro studenty by to mohlo znamenat jediné: bude-li škola lépe hospodařit, zkvalitní se výuka. Díky většímu množství peněz školy uhradí zahraniční stáže či lepší vybavení.

O rozpočtu škol i o volbě rektora by už neměli rozhodovat zaměstnanci fakult a studenti v akademických senátech, ale správní rady. Jejich členy by volili zástupci měst a akademici, ale například i ministerstvo školství.

Rektor už by nemusel být ryzí akademik - rada by si mohla najmout profesionálního manažera. Akademické senáty, které dnes školy ovládají, by měly rozhodující slovo jen ve studijních záležitostech. »Není to špatná myšlenka, jen si myslím, že bude těžké pro lidi z firem scházet se tak často a rozhodovat o řízení školy,« říká rektor ČVUT Václav Havlíček.

Podle ministra školství Ondřeje Lišky se se změnami musí akademici smířit. »Pokud chtějí nadále stát v čele univerzit, tak se do těch změn musí pustit.« Ve světě není takový model novinkou a přechází na něj stále více evropských univerzit. Řídí se jím i americké školy, které patří k nejlepším na světě.

Propojit byznys s vědou

Školy budou zároveň motivovány, aby se učily spolupracovat s firmami, které investují více do akademických nápadů. »Navíc školy vychovávají studenty pro trh, tak by jejich odběratelé měli mít možnost do hospodaření škol mluvit,« říká Zbyněk Frolík, šéf firmy Linet.

I firmy by měly mít zájem na spolupráci s akademiky: pokud se budou podílet na vědě společně s univerzitami, měly by mít nižší daně.

Univerzity se mají změnit ve »firmy«

Jedno z úskalí, které v řízení vysokých škol správními radami akademici vidí, je fakt, že by zvolení byznysmeni mohli být ve střetu zájmů.

»Masarykova univerzita je největším zadavatelem veřejných zakázek v kraji. Jak zajistíte, že lidé z firem, kteří budou sedět v radách, si nebudou přihrávat vlastní kšefty?« upozorňuje Jiří Nantl, kancléř Masarykovy univerzity. Podle něj by rozhodovací pravomoci měly být rozděleny mezi akademický senát a správní radu.

Změny v řízení škol a spojení byznysu s vědou by podpořila například i ODS. »Je totiž nezbytné změnit stav, kdy školy chtějí od státu jen peníze, ale nedbají už tak na svůj rozvoj,« říká poslanec Walter Bartoš.

Ředitelé jako manažeři

Nejen rektori vysokých škol, ale i ředitelé středních škol by se mohli v budoucnu chovat více jako manažeři. Více by mohli odměňovat šikovné učitele.

»Chci, aby od příštího roku se netarifní složka platu, která je nyní 10 procent, pohybovala okolo třiceti procent,« říká ministr Ondřej Liška. Ten má také odborářům v pondělí sdělit, zda přidá ještě letos učitelům peníze. Odboráři jinak plánují stávky.

***

Pokud současní rektori chtějí nadále stát v čele velkých univerzit, musí se do připravovaných změn pustit. Ministr školství Ondřej LIŠKA